

RAISION HUHTI-KESÄKUUN VERTAILUKELPOINEN LIIKETULOS 13,1 M€

Huhti-kesäkuu 2017

- Konsernin vertailukelpoinen liikevaihto oli 104,3 (124,1) miljoonaa euroa.
- Konsernin vertailukelpoinen liiketulos oli 13,1 (15,0) miljoonaa euroa, mikä on 12,5 (12,1) % liikevaihdosta.
- Brändit-yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 12,3 (14,2) miljoonaa euroa, mikä on 16,9 (16,1) % liikevaihdosta.
- Raisioagron liiketulos oli 1,3 (1,4) miljoonaa euroa ja 3,7 (3,8) % liikevaihdosta.

Tammi-kesäkuu 2017

- Konsernin vertailukelpoinen liikevaihto oli 196,8 (238,1) miljoonaa euroa.
- Konsernin vertailukelpoinen liiketulos oli 23,6 (24,7) miljoonaa euroa, mikä on 12,0 (10,4) % liikevaihdosta.
- Brändit-yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 24,3 (25,6) miljoonaa euroa, ja 16,8 (14,3) % liikevaihdosta.
- Raisioagron liiketulos oli 0,9 (1,4) miljoonaa euroa ja 1,6 (2,2) % liikevaihdosta.

Toimitusjohtaja Jarmo Puputin katsaus

”Raision huhti-kesäkuun vertailukelpoinen 13,1 miljoonan euron liiketulos oli tyydyttävä, kun otetaan huomioon Ison-Britannian makeisliiketoiminnan kannattavuuden olennainen heikkeneminen Leicesterin makeistehtaan tuotannollisten ja kaupallisten haasteiden sekä punnan heikentymisen jatkuessa.

Olemme kevään ja kesän aikana aloittaneet Leicesterin makeistehtaan tuotannollisten ongelmien ratkaisemisen. Kaupallisten haasteiden ratkaisemiseen menee ennakoitua pidempi aika. Tšekin makeisliiketoiminta jatkoi tasaista suoritustaan niin liikevaihdon kuin kannattavuudenkin osalta.

Lähellä Lontoota sijaitsevan Southallin tehdaskiinteistön myynti kesäkuussa oli Raisiolle tärkeä kauppa. Ostajan maksama kauppahinta oli noin 40 miljoonaa euroa. Southallin alue on yksi Lontoon tärkeimmistä kaupunkikehitysalueista.

Benecol-liiketoiminnan liikevaihto oli vertailukauden tasolla ilman punnan valuuttavaikutusta. Elovena-tuotteiden myynnin kasvu jatkui.

Kalanrehujen sesonki on sujunut hyvin huolimatta uuden kalanrehujen tuotantolinjan käyttöönoton viivästymisestä. Raisioagron naudanrehujen myynti jäi vertailukautta matalammaksi.

Raision hallitus hyväksyi vuosien 2017 – 2022 uudistetun liiketoimintastrategian huhtikuussa ja konsernistrategian kesän alussa. Hyvinvointia painottava strategia pohjautuu yhtiön vahvoihin osaamisalueisiin eli kasvipohjaisiin ja terveysvaikutteisiin elintarvikkeisiin sekä tehokkaisiin rehuihin ja lisäarvoa luoviin digitaalisiin palveluihin. Vastuullinen tapa toimia kattaa kaikki Raision liiketoiminnat ja on keskeinen osa jatkuvan parantamisen tavoitettamme.

Yhtiö tavoittelee kannattavaa kasvua ketterällä tuotekehityksellä, brändien kehittämisellä, uusilla markkinoilla ja tuoteryhmillä, digitaalisilla palveluilla sekä yritysostoilla. Uudistettu strategia luo tavoitteellisen ja määrätietoisen toimintamallin kasvuille. Raision tavoitteena on olla erinomainen työpaikka.”

Raisio-konsernin keskeiset tunnusluvut

		4-6/ 2017	4-6/ 2016	1-6/ 2017	1-6/ 2016	2016
Tulos						
Liikevaihto	M€	144,0	124,1	236,5	238,1	436,3
Liikevaihdon muutos	%	16,1	-12,3	-0,6	-9,8	-16,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	M€	-39,8	0,0	-39,8	0,0	0,0
Vertailukelpoinen liikevaihto	M€	104,3	124,1	196,8	238,1	436,3
Vertailukelpoisen liikevaihdon muutos	%	-16,0	-12,3	-17,3	-9,8	-16,3
Liiketulos	M€	12,4	-6,2	22,0	3,5	28,9
Liiketulos	%	8,6	-5,0	9,3	1,5	6,6
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	M€	0,7	21,2	1,6	21,2	21,8
Vertailukelpoinen liiketulos	M€	13,1	15,0	23,6	24,7	50,7
Vertailukelpoinen liiketulos	%	12,5	12,1	12,0	10,4	11,6
-Poistot	M€	-2,8	-3,1	-5,4	-6,1	-11,3
-Arvonlennukset	M€	-29,3	-17,0	-29,3	-17,0	-16,1
Poistot ja arvonalentumiset yht.	M€	-32,1	-20,0	-34,7	-23,1	-27,4
Vertailukelpoiisiin poistoihin ja arvonalennuksiin vaikuttavat erät	M€	29,3	17,0	29,3	17,0	16,1
Vertailukelpoiset poistot ja arvonalennukset	M€	-2,8	-3,1	-5,4	-6,1	-11,3
Käyttökate (EBITDA)	M€	44,5	13,9	56,7	26,6	56,3
Vertailukelpoiseen käyttökatteeseen vaikuttavat erät	M€	-28,6	4,2	-27,7	4,2	5,7
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	M€	15,9	18,1	29,0	30,8	62,0
Rahoituserät	M€	-0,6	-0,9	-0,6	-1,8	-2,2
Tulos/osake (EPS)	€	0,03	-0,05	0,07	-0,01	0,12
Vertailukelpoinen tulos/osake (EPS)	€	0,06	0,07	0,12	0,12	0,25
Tase						
Omavaraisuusaste	%	-	-	68,3	61,4	66,8
Nettovelkaantumisaste	%	-	-	1,8	19,7	8,5
Korollinen nettorahoitusvelka	M€	-	-	5,3	59,6	26,7
Oma pääoma/osake	€	-	-	1,87	1,92	1,99
Investoinnit	M€	4,4	4,3	8,3	8,3	18,3

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Erityisesti Ison-Britannian punnan valuuttakurssimuutosten vaikutus Raision Benecol- ja makeisliiketoimintojen liikevaihtoon ja -tulokseen säilyi merkittävänä. Myös sterolien maailmanmarkkinahintojen kallistuminen viime vuonna nosti Benecol-tuotteiden ainesosan, kasvistanoliesterin, tuotantokustannuksia merkittävästi. Steroleiden kysynnän kasvu lääke- ja kosmetiikkateollisuuden käyttöön jatkui.

Levitteiden myynnin lasku jatkui Euroopassa. Kolesterolia alentavien terveys-vaikutteisten levitteiden markkinan hienoinen lasku jatkui muutamissa maissa. Vastaavasti voin ja levitteiden hinnat ovat nousussa monissa maissa. Isossa-Britanniassa vähittäiskauppaketjujen kilpailu halpaketjujen kanssa jatkui tiukkana.

Suomessa päivittäistavaroiden vähittäiskauppa kasvoi tammi-toukokuussa arvossa mitattuna yli yhdellä prosentilla. Kasvu kohdistui supermarketteihin ja suurmyymälöihin. Kuluttajia kiinnostavat elintarvikkeet, jotka on valmistettu luonnollisista ja vastuullisista raaka-aineista. Tämä näkyy välipalojen ja aterioiden osalta kasvipohjaisten ja hyvinvointia tukevien tuotteiden kysynnän kasvuna.

Kaura luonnollisena ja hyvinvointivaikutuksiltaan arvostettuna raaka-aineena kiinnostaa kuluttajia edelleen suuresti. Monet suomalaiset elintarvikeyritykset ovat olleet aktiivisia yritysostoissa ja laajentaneet toimintaansa maidottomiin tuotteisiin, kasvipohjaisiin ainesosiin ja aterioihin sekä välipaloihin.

Isossa-Britanniassa suuret makeisvalmistajat ovat keskittäneet panostuksiaan vähittäiskauppaan kaupan tiukentaessa valikoimakriteereitään. Brittikuluttajat ovat yhä kiinnostuneempia vähemmän sokeria sisältävistä ja sokerittomista makeisista. Kuluttajat myös siirtyvät ostamaan makeisia makeiskaupoista ja heräteostoksina osana liikkuvaa elämäntapaa. Kauppa puolestaan on kiinnostunut uusista, pienemmistä pakkausvaihtoehdoista.

Tšekissä on havaittavissa paikallisten kuluttajien ja vientiasiakkaiden kiinnostus yhä laadukkaampiin makeisiin, joiden valmistuksessa käytetään muun muassa aitoja hedelmämehuja. Myös luomu- ja halal-makeisten kysyntä on kasvussa.

Suomalainen maidontuotanto on yhä riippuvaisempi maidon maailmanmarkkinahinnasta. Tuottajille maidosta maksettava hinta vaikuttaa maitotilojen taloudelliseen tilanteeseen ja lisää tilalla käytettävien tuotantopanosten hankinnan kilpailuttamista sekä korostaa hinnan merkitystä valintakriteerinä yhä enemmän.

Kotimaisen kasvatetun kalan kysyntä on kasvanut, mutta tarjonta ei vastaa kysyntää muun muassa siitä syystä, että uusia kasvatuslupia ja lupia nykyisten kiintiöiden kasvattamiseksi on toistaiseksi myönnetty niukasti.

TALOUDELLINEN RAPORTOINTI

Raision raportoivat yksiköt ovat Brändit ja Raisioagro.

Brändit-yksikköön kuuluvat liiketoiminta-alueet ovat Benecol, Terveelliset elintarvikkeet, Makeiset ja Benemilk. Benecol-liiketoiminta sisältää Benecol-ainesosan myynnin lisenssi-partnereille globaalisti sekä Benecol-kuluttajatuotteiden myynnin Raision kotimarkkina-alueilla. Raision Benecol-kuluttajatuotteiden kotimarkkinoita ovat Iso-Britannia, Puola, Suomi, Irlanti, Belgia ja Hongkong.

Liiketoimintastrategian uudistamisen myötä Välipalat on tästä eteenpäin Terveelliset elintarvikkeet -liiketoiminta. Sen markkina-alueet ovat Pohjois- ja Itä-Eurooppa. Makeisiin kuuluvat liiketoiminnat Isonsa-Britanniassa ja Tšekissä. Benemilk sisältää innovaation kansainvälisen kaupallistamisen ja suojaamisen. Ison-Britannian myyty välipalapatukkaliiketoiminta sisältyy Raision vertailukauden lukuihin 12.7.2016 asti.

Raisioagro-yksikköön kuuluvat naudan- ja kalanrehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä viljakauppa.

Sulkeissa olevat luvut viittaavat vastaavaan ajankohtaan tai -jaksoon vuotta aiemmin, ellei toisin ole mainittu.

TALOUDELLINEN KATSAUS HUHTI-KESÄKUULTA 2017

Liikevaihto

Raisio-konsernin vertailukelpoinen liikevaihto oli 104,3 (124,1) miljoonaa euroa, mikä on lähes 20 miljoonaa euroa ja 16 prosenttia vertailukautta vähemmän. Southallin tehdaskiinteistön myynnistä johtuen Raision liikevaihto ilmoitetaan myös vertailukelpoisena. Konsernin ja Brändit-yksikön liikevaihtoon on kirjattu 39,8 miljoonan euron tuotto kiinteistön myynnistä, mikä on oikaistu vertailukelpoisesta liikevaihdosta. Konsernin liikevaihto oli 144,0 (124,1) miljoonaa euroa.

Brändit-yksikön vertailukelpoinen liikevaihto oli 72,9 (88,2) miljoonaa euroa, mikä on noin 17 prosenttia vertailukautta vähemmän. Heikentyneen Ison-Britannian punnan vaikutus konsernin ja Brändit-yksikön liikevaihtoon oli katsauskaudella noin kolme miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä. Heinäkuussa 2016 myyty Ison-Britannian välipalapatukka-liiketoiminta sisältyy konsernin ja Brändit-yksikön lukuihin 12.7.2016 asti.

Terveelliset elintarvikkeet -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi lähes miljoonalla eurolla ja Elovena-tuotteiden myynnin kasvu jatkui. Leicesterin tehtaan tuotannollisten ja kaupallisten haasteiden jatkuminen pienensi Ison-Britannian makeistoimintojen liikevaihtoa merkittävästi. Benecol-tuotteiden ainesosan, kasvistanoliesterin, valmistuksen raaka-aineena käytettävien sterolien maailmanmarkkinahinnan nousun vaikutus liiketoimintaan oli merkittävä. Brändit-yksikön liikevaihto oli 112,7 (88,2) miljoonaa euroa.

Raisioagron liikevaihto oli 34,3 (37,7) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa laski merkittävimmin matalakatteisen tuotantopanosmyynnin suunnitelmallinen vähentäminen. Raisioagro ei lähtenyt mukaan entisestään kiristyneeseen naudanrehujen hintakilpailuun. Kylmän kevään johdosta kalanrehukausi käynnistyi tavanomaista myöhemmin. Viljakauppaa tehtiin selvästi vertailukautta enemmän. Raision muiden toimintojen liikevaihto oli 0,2 (0,2) miljoonaa euroa.

Tulos

Raisio-konsernin vertailukelpoinen liiketulos oli 13,1 (15,0) ja liiketulos 12,4 (-6,2) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos on 12,5 (12,1) ja liiketulos 8,6 (-5,0) prosenttia liikevaihdosta. Brändit-yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 12,3 (14,2) ja liiketulos 11,8 (-5,4) miljoonaa euroa. Raisioagron liiketulos oli 1,3 (1,4) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen vertailukelpoinen liiketulos oli -0,5 (-0,7) ja liiketulos -0,6 (-2,2) miljoonaa euroa.

Liiketulokseen sisältyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä 28,7 miljoonan euron myyntitulo Southallin kiinteistöstä sekä Ison-Britannian liikearvosta tehty 29,3 miljoonan euron alaskirjaus.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on esitetty jäljempänä olevassa taulukossa.

Heikentyneen Ison-Britannian punnan vaikutus Brändit-yksikön vertailukelpoiseen liiketulokseen oli katsauskaudella noin 0,4 miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liiketulos konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä. Punnan heikkenemisen lisäksi merkittävimmin liiketulokseen vaikuttivat Leicesterin makeistehtaan tuotannollisten ja kaupallisten haasteiden jatkuminen ja kannattavuuden heikkeneminen, Benecol-tuotteiden raaka-aineena käytettävien sterolien maailmanmarkkinahinnan voimakas nousu sekä se, että Isossa-Britanniassa Raisio onnistui vain osittain raaka-aineiden hinnannousun siirtämisessä myyntihintoihin.

Heinäkuussa 2016 myyty Ison-Britannian välipalapatukka-liiketoiminta sisältyy Raision ja Brändit-yksikön lukuihin 12.7.2016 asti.

Liiketoiminnan vertailukelpoiset poistot ja arvonalennukset olivat 2,8 (3,1) miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalennukset olivat 32,1 (20,0) miljoonaa euroa. Konsernin nettorahoituserät olivat -0,6 (-0,9) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen tulos ennen veroja oli 12,5 (14,1) ja tulos ennen veroja 11,8 (-7,1) miljoonaa euroa.

Konsernin vertailukelpoinen tulos verojen jälkeen oli 10,1 (11,3) ja tulos verojen jälkeen 4,0 (-8,4) miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,06 (0,07) ja osakekohtainen tulos 0,03 (-0,05) euroa.

TALOUDELLINEN KATSAUS TAMMI-KESÄKUULTA 2017

Liikevaihto

Konsernin vertailukelpoinen liikevaihto oli 196,8 (238,1) miljoonaa euroa, mikä on yli 41 miljoonaa euroa ja noin 17 prosenttia vertailukautta matalampi. Konsernin ja Brändit-yksikön liikevaihtoon on kirjattu 39,8 miljoonan euron tuotto Southallin kiinteistön myynnistä, mikä on oikaistu vertailukelpoisesta liikevaihdosta. Liikevaihto oli 236,5 (238,1) miljoonaa euroa.

Brändit-yksikön vertailukelpoinen liikevaihto oli 145,1 (178,4) miljoonaa euroa ja liikevaihto 184,9 (178,4) miljoonaa euroa.

Heikentyneen Ison-Britannian punnan vaikutus konsernin ja Brändit-yksikön vertailukelpoiseen liikevaihtoon oli lähes seitsemän miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä. Vertailukauden lukuun sisältyvät vuonna 2016 divestoidut Ison-Britannian muro- ja välipalapatukkaliiketoiminnat, joiden tammi-kesäkuun 2016 liikevaihto oli noin 26 miljoonaa euroa.

Raisioagron liikevaihto oli 58,6 (64,8) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 0,4 (0,4) miljoonaa euroa.

Brändit-yksikön osuus Raision vertailukelpoisesta liikevaihdosta oli vajaa 75 prosenttia ja Raisioagron yli 25 prosenttia. Suomen ulkopuolisen vertailukelpoisen liikevaihdon osuus koko konsernin vertailukelpoisesta liikevaihdosta oli 62,6 (66,2) prosenttia, mikä on 123,3 (157,6) miljoonaa euroa.

Ison-Britannian liiketoimintojen osuus Raisio-konsernin vertailukelpoisesta liikevaihdosta oli lähes 30 prosenttia, Suomen vajaa 40 prosenttia, muun Euroopan hieman yli 30 prosenttia ja muun maailman selvästi alle 5 prosenttia.

Tulos

Konsernin vertailukelpoinen liiketulos oli 23,6 (24,7) ja liiketulos 22,0 (3,5) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 12,0 (10,4) ja liiketulos 9,3 (1,5) prosenttia liikevaihdosta.

Liiketulokseen sisältyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä 28,7 miljoonan euron myyntitulo Southallin kiinteistöstä sekä Ison-Britannian liikearvosta tehty 29,3 miljoonan euron alaskirjaus.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on esitetty jäljempänä olevassa taulukossa.

Brändit-yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 24,3 (25,6) ja liiketulos 23,8 (5,9) miljoonaa euroa. Raisioagron liiketulos oli 0,9 (1,4) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen vertailukelpoinen liiketulos oli -1,6 (-2,3) ja liiketulos -2,6 (-3,9) miljoonaa euroa.

Heikentyneen Ison-Britannian punnan vaikutus konsernin ja Brändit-yksikön liiketulokseen oli noin miljoona euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liiketulos konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä. Punnan heikkenemisen lisäksi merkittävimmin liiketulokseen vaikuttivat Leicesterin makeistehtaan tuotannollisten ja kaupallisten haasteiden jatkuminen ja kannattavuuden heikkeneminen, Benecol-tuotteiden raaka-aineena käytettävien sterolien maailmanmarkkinahinnan voimakas nousu sekä se, että Isossa-Britanniassa Raisio onnistui vain osittain raaka-aineiden hinnannousun siirtämisessä myyntihintoihin.

Liiketoiminnan vertailukelpoiset poistot ja arvonalennukset olivat 5,4 (6,1) miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalennukset olivat 34,7 (23,1) miljoonaa euroa. Nettorahoituserät olivat -0,6 (-1,8) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen tulos ennen veroja oli 23,0 (22,9) ja tulos ennen veroja 21,4 (1,7) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen tulos verojen jälkeen oli 18,7 (18,7) ja tulos verojen jälkeen 11,8 (-1,0) miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,12 (0,12) ja osakekohtainen tulos 0,07 (-0,01) euroa.

Vertailukelpoiseen liiketulokseen vaikuttavat erät, miljoonaa euroa

		4-6/ 2017	4-6/ 2016	1-6/ 2017	1-6/ 2016	2016
Brändit						
Southallin kiinteistön myynti		-28,7		-28,7		
UK:n liikearvon alaskirjaus		29,3		29,3		
Dormen ja Fruitus -brändien alaskirjaus	M€		3,9		3,9	3,7
Halo Foods Ltd:n myytävän omaisuuden arvostus käypään arvoon	M€		15,1		15,1	14,7
UK:n välipalaliiketoiminnan uudelleenjärjestelykulut	M€		0,7		0,7	1,7
Tehostamishankkeet	M€					0,2
Yhteiset						
Toiminnan uudelleenjärjestely ja asianajokulut	M€	0,1	1,5	1,0	1,5	1,4
Vaikutus liiketulokseen	M€	0,7	21,2	1,6	21,2	21,8

Tase, rahavirta ja rahoitus

Raisio-konsernin taseen loppusumma oli kesäkuun lopussa 432,4 (31.12.2016: 470,0) miljoonaa euroa. Oma pääoma oli 294,8 (31.12.2016: 313,2) miljoonaa euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 1,87 (31.12.2016: 1,99) euroa. Erittely oman pääoman muutoksista on jäljempänä katsauksen taulukko-osassa.

Käyttöpääoma oli katsauskauden päättyessä 36,5 (31.12.2016: 44,2 ja 30.6.2016: 46,9) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma ei sisällä lainojen suojaamiseen liittyviä johdannaissaamia ja -velkoja 1.1.2016 alkaen.

Liiketoiminnan rahavirta oli tammi-kesäkuussa 56,3 (14,0) miljoonaa euroa. Luku sisältää Southallin tehdaskiinteistön myyntituloa 39,8 miljoonaa euroa.

Konsernin korolliset rahoitusvelat kesäkuun lopussa olivat 57,4 (31.12.2016: 88,6) miljoonaa euroa. Korollinen nettorahoitusvelka oli 5,3 (31.12.2016: 26,7) miljoonaa euroa. Muutos johtui pääasiassa korollisten velkojen vähentymisestä.

Konsernin omavaraisuusaste kesäkuun lopussa oli 68,3 (31.12.2016: 66,8) prosenttia, ja nettovelkaantumisaste oli 1,8 (31.12.2016: 8,5) prosenttia. Nettovelkaantumisasteen lasku johtui korollisen nettorahoitusvelan vähentymisestä Southallin kiinteistön myynnin jälkeen. Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto oli 5,8 (31.12.2016: 11,6) ja sijoitetun pääoman tuotto oli 5,4 (31.12.2016: 6,6) prosenttia.

INVESTOINNIT

Huhti-kesäkuussa konsernin investoinnit olivat 4,4 (4,3) miljoonaa euroa, mikä on 4,2 (3,5) prosenttia konsernin vertailukelpoisesta liikevaihdosta. Brändit-yksikön investoinnit olivat 1,6 (2,4) miljoonaa euroa, Raisioagron 1,4 (0,8) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 1,4 (1,1) miljoonaa euroa.

Tammi-kesäkuussa konsernin investoinnit olivat 8,3 (8,3) miljoonaa euroa, mikä on 4,2 (3,5) prosenttia konsernin vertailukelpoisesta liikevaihdosta. Brändit-yksikön investoinnit olivat 2,4 (4,7) miljoonaa euroa, Raisioagron 2,2 (1,2) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 3,6 (2,3) miljoonaa euroa.

Raision ensimmäisen vuosipuoliskon suurimmat investoinnit olivat Raision tehdasalueelle rakennettu bioenergiailaitos, uusi tuotantolinja Raisiossa sijaitsevalle kalanrehutehtaalle sekä uudistettu SAP-toiminnanohjausjärjestelmä.

Uusi bioenergiailaitos teki Raision tehdasalueesta hiilineutraalin

Raisio-konserni vihki 21.6. käyttöön Raision tehdasalueellaan sijaitsevan bioenergiailaitoksen. Investoinnin arvo oli noin kahdeksan miljoonaa euroa. Uuden laitoksen myötä tehdasalueella käytettävä teollisuushöyry ja kaukolämpö tuotetaan puuhakkeella. Bioenergiailaitoksen ansiosta Raision tehdasalue muuttui hiilineutraaliksi.

Fossiilisten polttoaineiden aika Raision tehdasalueella päättyi bioenergiailaitoksen käyttöönoton myötä, sillä tehdasalueella siirryttiin käyttämään uusiutuvalla energialla tuotettua höyryä. Oma bioenergiailaitos on Raisiolle tärkeä ja hieno kehitysaskel kohti kestävämpää ruoantuotantoa.

SOUTHALLIN TEHDASKIINTEISTÖN MYYNTI

Raisio-konsernin lähellä Lontoota sijaitseva Southallin tehdaskiinteistö siirtyi Galliard Homes Ltd:n omistukseen 9.6.2017 yhtiön maksettua loput 90 prosenttia noin 40 miljoonan euron kauppahinnasta. Galliard Homes oli maksanut huhtikuussa 2017 ennakkomaksuna 10 prosenttia kauppahinnasta. Ostaja maksoi koko 34,2 miljoonan kauppahinnan Ison-Britannian puntina. Southallin alue on yksi Lontoon tärkeimmistä kaupunkikehitysalueista.

RIITA-ASIAT

Raision tammi-maaliskuun 2017 osavuositarkastuksessa käsittelemiin riita-asioihin ei katsauskaudella tullut muutoksia.

TUTKIMUS JA KEHITYS

Konsernin tutkimuksen ja kehityksen kulut huhti-kesäkuussa olivat 0,9 (1,2) miljoonaa euroa.

Tammi-kesäkuussa tutkimus- ja kehityskulut olivat 1,6 (2,5) miljoonaa euroa, mikä on 0,8 (1,0) prosenttia konsernin vertailukelpoisesta liikevaihdosta. Brändit-yksikön tutkimuksen ja kehityksen kulut olivat 1,3 (2,0) miljoonaa euroa ja Raisioagron 0,4 (0,4) miljoonaa euroa. Benemilkin kehityskuluja ei ole vuonna 2017 aktivoitu taseeseen.

Elintarvikkeet

Kaura luonnollisena ja hyvinvointivaikutuksiltaan tunnettuna raaka-aineena kiinnostaa kuluttajia. Raisio jatkaa uudenlaisten kauratuotteiden kehittämistä uusiin tuoteryhmiin. Tavoitteena on hyvää tekevien kuluttajalähtöisten tuotteiden kehittämisen lisäksi parantaa tuotteiden saatavuutta päivän kaikissa hetkissä. Hyvä esimerkki on keväällä lanseerattu Elovena-välipalajäätelö, joka on saanut hyvän vastaanoton terveellisempänä herkuttelutuotteena.

Yhä useammat kuluttajat kokevat tärkeäksi välttää ylimääristä sokeria ruokavaliossaan. Raisio jatkaa lisätyn sokerin vähentämistä elintarvikkeissaan.

Raisio on lisännyt panostustaan Benecol-uuuustuotteiden kehittämiseen. Benecol laajenee uusiin tuotekategorioiden ja ensimmäiset uuuustuotteet tuodaan markkinoille alkuvuonna 2018.

Ison-Britannian makeisliiketoiminta panostaa vähemmän sokeria sisältävien tuotteiden kehittämiseen. Huomiota kiinnitetään ja markkinoille tuodaan uusia pakkauskojoja ja pakkausvaihtoehtoja sekä perinteisiin myymälöihin että impulssiostopaikkoihin.

Tšekissä Raisio kehittää tuotekehitysprosessiaan yhä enemmän kuluttajakysynnän ja markkinoinnin tarpeita vastaavaksi. Raisio panostaa uusien omien brändituotteiden kehittämiseen ja haluaa jatkossakin olla innovatiivinen ja kustannustehokas sopimuskumppani.

Rehut

Raisioagron voimakas panostus digitaalisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen jatkui. Tavoitteena on tehostaa maataloudessa ja vesiviljelyssä muodostuvan tiedon hyödyntämistä digitaalisilla ja lisäarvoa tuottavilla palveluilla. Maitotiloille kehitettyä Tuotostutka®-lypsyrobotin seurantaan käyttävien tilojen määrä on jo vajaat 200. Raisioaqua otti käyttöön kalankasvattajille kehitetyn Kasvuluotain®-työkalun, jolla helpotetaan kalojen kasvun seuranta ja rehuannosten määrittämistä.

Raisioaqua lanseerasi uuden Hercules nBalance -kalanrehun. Uutuusrehun tyypipitoisuus on optimoitu sopivaksi niille kalankasvatustiloksille, joiden kasvatuslupaan liittyvä tyypikiintiö rajaa rehujen käyttöä.

Raisioagro esitteli PMR-tuotekonseptin, joka on suunnattu osittain aperuokintaa käyttäville lypsyrobottiloille. Uuden tuotekonseptin ansiosta lypsyrobotilla tarjottavan rehun maittavuus paranee entisestään samalla kun rehun energiapitoisuus nousee.

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Brändit-yksikköön kuuluvat Benecol, Terveelliset elintarvikkeet (ent. Välipalat), Makeiset ja Benemilk-innovaation kansainväliseen kaupallistamiseen liittyvä toiminta.

BRÄNDIT-YKSIKKÖ

		4-6/ 2017	4-6/ 2016	1-6/ 2017	1-6/ 2016	2016
Liikevaihto	M€	112,7	88,2	184,9	178,4	320,1
Benecol	M€	31,1	32,2	61,5	66,6	124,6
Terveelliset elintarvikkeet	M€	18,0	17,1	36,3	34,1	69,7
Makeiset	M€	24,1	26,6	47,5	52,4	100,2
Benemilk	M€	0,0	0,2	0,0	0,4	0,4
Brändien yhteiset	M€	39,9	12,6	40,0	26,1	26,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	M€	-39,8	0,0	-39,8	0,0	0,0
Vertailukelpoinen liikevaihto	M€	72,9	88,2	145,1	178,4	320,1
Liiketulos	M€	11,8	-5,4	23,8	5,9	30,2
Liiketulos	%	10,4	-6,1	12,8	3,3	9,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	M€	0,6	19,6	0,6	19,6	20,3
Vertailukelpoinen liiketulos	M€	12,3	14,2	24,3	25,6	50,5
Vertailukelpoinen liiketulos	%	16,9	16,1	16,8	14,3	15,8
Investoinnit	M€	1,6	2,4	2,4	4,7	8,9
Nettovarallisuus	M€	-	-	262,6	316,6	303,4

Taloudellinen katsaus huhti-kesäkuulta

Liikevaihto

Brändit-yksikön vertailukelpoinen liikevaihto oli 72,9 (88,2) miljoonaa euroa, mikä on 17 prosenttia vertailukautta vähemmän. Konsernin ja Brändit-yksikön liikevaihtoon on kirjattu 39,8 miljoonan euron tuotto Southallin kiinteistön myynnistä, mikä on oikaistu vertailukelpoisesta liikevaihdosta. Brändit-yksikön liikevaihto oli 112,7 (88,2) miljoonaa euroa.

Heikentyneen Ison-Britannian punnan vaikutus Brändit-yksikön liikevaihtoon oli noin kolme miljoonaa euroa. Heinäkuussa 2016 myyty Ison-Britannian välipalapatukka-liiketoiminta sisältyy Raision ja Brändit-yksikön lukuihin 12.7.2016 asti.

Liiketulos

Brändit-yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 12,3 (14,2) ja liiketulos 11,8 (-5,4) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos on 16,9 (16,1) ja liiketulos 10,4 (-6,1) prosenttia liikevaihdosta. Heikentyneen Ison-Britannian punnan vaikutus Brändit-yksikön liiketulokseen oli noin 0,4 miljoonaa euroa.

Liiketulokseen sisältyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä 28,7 miljoonan euron myyntitulo Southallin kiinteistöstä sekä Ison-Britannian liikearvosta tehty 29,3 miljoonan euron alaskirjaus.

Liiketoimintakatsaus huhti-kesäkuulta

Benecol

Benecol-liiketoiminnan liikevaihto oli 31,1 (32,2) miljoonaa euroa. Ison-Britannian liikevaihto puntina kasvoi vertailukaudesta tuotteiden parantuneen jakelun ja uusien asiakkuuksien ansiosta. Suomessa Benecolin liikevaihto oli selvästi vertailukautta parempi tehostuneen jakelun ja tehojuomien pakkausmuutoksen tuoman myyntivolyymin kasvun ansiosta. Myös Benecol-lisenssipartnereille toimitettiin kasvistanoliesteriä vertailukautta enemmän, mikä kasvatti liikevaihtoa. Puolan ja Irlannin toimintojen liikevaihto jäi vertailukautta pienemmäksi.

Benecolin liiketulos jäi vertailukautta matalammaksi toisaalta Ison-Britannian punnan arvon heikentymisen vuoksi, mikä näkyi korkeampina Benecol-tuotteiden alihankintakustannuksina, ja toisaalta Benecol-tuotteiden raaka-aineena käytettävien sterolien maailmanmarkkinahintojen voimakkaan nousun johdosta. Kohonneita kustannuksia ei saatu täysimääräisinä vietyä lopputuotteiden hintoihin. Iso-Britannia on Benecol-tuotteiden suurin markkina-alue, joten sen merkitys koko yksikön liikevaihtoon ja -tulokseen on merkittävä.

Isossa-Britanniassa Raisio aloitti Benecol-tehojuomien toimitukset Marks & Spencerille, joka on tunnettu premium-tuotteiden vähittäiskauppaketju. Työ Benecol-tuotteiden jakelun tehostamiseksi ja muutokset markkinoilla kasvattivat Benecol-tehojuomien myyntiä 3,5 prosentilla. Benecol aloitti tammikuuhun 2018 kestäväen yhteistyön ITV-kanavan kanssa. Irlannissa Benecol-levitteiden markkina-asema vahvistui entisestään.

Suomessa Benecol-tuotteiden jakelu tehostui suuren vähittäiskauppaketjun toiminnan ansiosta. Myös tehojuomien pakkausmuutos kahdeksasta kuuteen pulloon kasvatti myynnin volyymia.

Puolassa keväällä lanseerattu Benecol Buttery 225 g saavutti perinteisessä kaupassa nopeasti muiden pienemmässä rasiassa myytävien Benecol-tuotteiden myyntimäärät. Puolassa Benecol säilytti levitteissä markkinajohtajuuden kaikissa muissa paitsi halpamyyntiketjuissa.

Benecol-lisenssipartnerien kuluttajatuotteiden myynti kasvoi katsauskaudella. Benecol-tuotteiden ainesosan myynti kasvoi Aasiassa toimiville partnereille. Raisio jatkoi tiivistä yhteistyötä partnereidensa kanssa Benecol-tuotteiden saatavuuden parantamiseksi, markkinakanavien kehittämiseksi ja uutuustuotteiden lanseeraamiseksi.

Terveelliset elintarvikkeet

Terveelliset elintarvikkeet -liiketoiminnan liikevaihto oli 18,0 (17,1) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi noin viidellä prosentilla. Liikevaihtoa kasvattivat Elovena-tuotteiden vähittäiskaupamyynnin hyvä kehitys kotimaassa, alkuvuonna aloitetut jauhotoimitukset suurelle leipomoasiakkaalle ja muromyynnin hyvä kehitys Tanskassa. Raision vähittäiskaupatuotteiden myynti Suomessa oli lähes vertailukauden tasolla.

Venäjän liikevaihtoa laski myyntivolyymin pieneneminen. Vienti erityisesti Ukraina ja Puolaan kasvoi.

Terveelliset elintarvikkeet -liiketoiminnan liiketulos oli vertailukauden tasolla, kun siitä otetaan pois vakuutusyhtiön Raision ruotsalaiselle tytäryhtiölle maksama eläkemaksujen palautus, noin 0,7 miljoonaa euroa. Erityisesti Elovena-tuotteiden ja Tanskassa myytävien Guld Korn -murojen myynnin kasvu paransi liiketulosta, mutta Nalle-brändin myynnin laskun jatkuminen näkyi kannattavuuden heikkenemisenä. Valuuttakurssien vaihteluista johtuen Venäjän myyntivolyymien pienenemisellä ei ollut negatiivista vaikutusta kannattavuuteen.

Pohjois-Eurooppa

Elovena-välipalakeksien myynnin kasvu jatkui. Keväällä Raisio lanseerasi uutuustuotteita uusiin tuotekategorioidiin. Uutuuksia olivat Elovena-välipalajäätelöt, Elovena ruokaisat minipalakeksit ja Elovena-tuorepuuromixit. Elovena-välipalajäätelön myynti käynnistyi hyvin tv-mainoksen tukemana.

Gluteenittomien Provena-tuotteiden ja Sunnuntai-leivontatuotteiden vähittäiskauppamyynnin volyyymi oli vertailukauden tasolla. Torino-pastojen myyntivolyymi kasvoi hieman. Nalle-hiutaleiden myyntivolyymi jäi selvästi vertailukautta matalammaksi.

Tanskassa Guld Korn -murojen myynti kasvoi voimakkaasti. Tanskassa ja Ruotsissa Raisio myy muroja omilla paikallisilla brändeillä.

Suomen rakastetuimpien brändien joukkoon kuuluvan Elovenan uusiutuminen alkoi. Elovenan uudistettu brändistrategia rakentuu brändin perinteeseen tehdä hyvää ja ainutlaatuisen asemaan suomalaisena hyvinvointibrändinä. Laajojen kuluttajatutkimusten mukaan kuluttajat haluavat syödä hyvin ja helposti. Ruoan tulee fyysisen hyvinvoinnin lisäksi tuottaa myös henkistä hyvää oloa, johon kuuluu olennaisena osana tietoisuus hyvästä valinnasta itselle, läheisille, yhteiskunnalle ja luonnolle. Luonnollisuus ja hyvän tekeminen ovat Elovenan brändistrategian ydin. Kuluttajat ovat ottaneet hyvin vastaan uuden strategian mukaisen Saa syödä -viestin.

Itä-Eurooppa

Itä-Euroopan toimintojen liikevaihto kasvoi ja liiketulos parani. Itä-Euroopan osuus Raision terveelliset elintarvikkeet -liiketoiminnan myynnistä on yli 15 prosenttia.

Makeiset

Makeisliiketoiminnan liikevaihto oli 24,1 (26,6) miljoonaa euroa. Makeisliiketoiminnan liiketulos oli merkittävästi vertailukautta heikompi.

Tšekin makeisliiketoiminta jatkoi tasaisen hyvää suoritustaan. Tšekin liikevaihto oli yli 40 prosenttia koko makeisliiketoiminnan liikevaihdosta. Tšekin liikevaihto oli vertailukauden tasolla ja liiketulos lähes vertailukauden tasolla.

Iso-Britannia

Isossa-Britanniassa kuorrutteita ja päällysteitä valmistavan Nimbuksen liikevaihto puntina kasvoi merkittävästi. Myös myynnin volyyymi kasvoi selvästi. Nimbuksen liiketulos oli vertailukautta parempi. Nimbuksen asiakkaat ovat kansainvälisiä makeis- ja jäätelövalmistajia.

Ison-Britannian makeisliiketoiminnan liikevaihto oli euroina merkittävästi vertailukautta matalampi punnan heikkenyttyä suhteessa euroon sekä liiketoiminnan tuotannollisten ja kaupallisten haasteiden jatkuessa.

Kevään ja kesän aikana Leicesterin makeistehtaalla on keskitytty tuotannon sujuvuuden ja toimitusvarmuuden parantamiseen. Tuotantotehokkuutta kehitetään tuotantolinja kerrallaan ja samalla parannetaan tehtaan infrastruktuuria investoinnein. Ensimmäisen tuotantolinjan osalta tulokset ovat olleet erittäin hyviä.

Tuotannosta aiheutuvien toimitusvaikeuksien takia Raision omien brändituotteiden ja vähittäiskaupalle valmistettavien private label -tuotteiden myynti oli merkittävästi vertailukautta heikompi. Raisio uskoo vahvasti, että Leicesterin tehtaan tuotannolliset ongelmat saadaan korjattua ja tämä työ on edennyt hyvin. Myynnin kasvattamiseen ja asiakkuuksien takaisin saamiseen menee arvioitua pidempi aika.

Tšekki

Makeisten kysyntä kasvoi heikomman alkuvuoden jälkeen. Sopimuskumppaneille valmistettiin makeisia hieman vertailukautta enemmän, mutta vähittäiskauppakettujen omien private label -makeisten valmistus jäi merkittävästi vertailukautta matalammaksi. Tämä johtui pääosin siitä, että suuri puolalainen kauppakettu vähensi merkittävästi tilauksiaan vuoden 2017 alussa. Vastaavasti Raisio lisäsi pehmeiden hedelmämakeisten myyntiä muille asiakkailleen.

Tšekissä erittäin hyvin tunnetun Pedro-brändin myynnin kasvu jatkui vahvana. Raisio toteutti Pedro-kampanjan, sai uusia listauksia paikallisissa vähittäiskaupaketuissa ja toi markkinoille uusia tuotteita.

Raisio aloitti henkilöstönsä kouluttamisen lean-filosofian mukaisesti. Jo lyhyellä aikavälillä oli nähtävissä kustannussäästöjä sekä toiminnan ja prosessien tehostumista.

Benemilk

Benemilk Oy:lle ei kertynyt liikevaihtoa katsauskaudella. Vertailukauden liikevaihto oli 0,2 miljoonaa euroa. Benemilk-innovaation kansainvälisestä kaupallistamisesta vastannut organisaatio USA:n Seattlessa purettiin syksyllä 2016. Raisio arvioi yhdessä Benemilk Oy:n muiden omistajien kanssa patenttisalkun yksittäisten patenttien merkitystä osana kokonaisuutta.

Suomessa ja Venäjällä Benemilk-rehuja myy ja markkinoi Raisioagro, jolla on lisenssi Benemilk-innovaatioon.

Taloudellinen katsaus tammi-kesäkuulta

Liikevaihto

Brändit-yksikön vertailukelpoinen liikevaihto oli 145,1 (178,4) miljoonaa euroa. Konsernin ja Brändit-yksikön liikevaihtoon on kirjattu 39,8 miljoonan euron tuotto Southallin kiinteistön myynnistä, mikä on oikaistu vertailukelpoisesta liikevaihdosta. Brändit-yksikön liikevaihto oli 184,9 (178,4) miljoonaa euroa.

Heikentyneen Ison-Britannian punnan vaikutus Brändit-yksikön vertailukelpoiseen liikevaihtoon oli lähes seitsemän miljoonaa euroa. Vertailukauden lukuun sisältyvät vuonna 2016 divestoidut Ison-Britannian muro- ja välipalapatukka-liiketoiminnat, joiden tammi-kesäkuun 2016 liikevaihto oli noin 26 miljoonaa euroa.

Benecolin liikevaihto oli 61,5 (66,6) miljoonaa euroa. Liikevaihdon lasku johtuu suurimmilta osin valuuttavaikutuksesta, sillä Iso-Britannia on Benecol-tuotteiden suurin markkina-alue. Terveelliset elintarvikkeet -liiketoiminnan liikevaihto oli 36,3 (34,1) miljoonaa euroa.

Makeisliiketoiminnan liikevaihto oli 47,5 (52,4) miljoonaa euroa. Benemilkin liikevaihto oli 0,0 (0,4) miljoonaa euroa.

Ison-Britannian osuus Brändit-yksikön vertailukelpoisesta liikevaihdosta oli lähes 40 prosenttia, Suomen yli 20 prosenttia ja muiden markkinoiden noin 40 prosenttia. Muista markkinoista suurimpia ovat Tšekki, Venäjä, Puola ja Irlanti.

Liiketulos

Brändit-yksikön vertailukelpoinen liiketulos tammi-kesäkuussa oli 24,3 (25,6) ja liiketulos 23,8 (5,9) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 16,8 (14,3) ja liiketulos 12,8 (3,3) prosenttia liikevaihdosta.

Liiketulokseen sisältyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä 28,7 miljoonan euron myyntitulo Southallin kiinteistöstä sekä Ison-Britannian liikearvosta tehty 29,3 miljoonan euron alaskirjaus.

Heikentyneen Ison-Britannian punnan vaikutus Brändit-yksikön liiketulokseen oli noin miljoona euroa.

Liiketulosta vertailukaudesta pienensivät merkittävimmin Leicesterin makeistehtaan haasteiden jatkumisen vaikutukset kannattavuuteen ja Benecol-liiketoiminnan kannattavuuden lasku. Terveelliset elintarvikkeet -liiketoiminnan liiketulos oli merkittävästi vertailukautta parempi lähinnä lisäarvotuotteiden myynnin kasvusta johtuen.

RAISIOAGRO-YKSIKKÖ

Raisioagro-yksikköön kuuluvat naudan- ja kalanrehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä viljakauppa.

		4-6/ 2017	4-6/ 2016	1-6/ 2017	1-6/ 2016	2016
Liikevaihto	M€	34,3	37,7	58,6	64,8	126,6
Liiketulos	M€	1,3	1,4	0,9	1,4	3,7
Liiketulos	%	3,7	3,8	1,6	2,2	2,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	M€	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vertailukelpoinen liiketulos	M€	1,3	1,4	0,9	1,4	3,7
Vertailukelpoinen liiketulos	%	3,7	3,8	1,6	2,2	2,9
Investoinnit	M€	1,4	0,8	2,2	1,2	1,9
Nettovarallisuus	M€	-	-	29,3	32,8	25,7

Taloudellinen katsaus huhti-kesäkuulta

Liikevaihto

Raisioagron liikevaihto laski noin yhdeksän prosenttia ja oli 34,3 (37,7) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa laski merkittävimmin matalakatteisen tuotantopanosmyynnin, kuten polttonesteiden ja lannoitteiden, suunnitelmallinen myynnin vähentäminen. Myös siementen ja käärintämuovien myynti jäi merkittävästi vertailukautta pienemmäksi. Kalanrehujen myyntikausi käynnistyi normaalia myöhemmin kylmän kevään seurauksena, mikä pienensi katsauskauden liikevaihtoa. Viljakaupan liikevaihto oli noin 1,5 miljoonaa euroa vertailukautta suurempi.

Liiketulos

Raisioagron liiketulos oli 1,3 (1,4) miljoonaa euroa, mikä on 3,7 (3,8) prosenttia liikevaihdosta. Liikevaihdon laskusta huolimatta Raisioagron liiketulos säilyi vertailukauden tasolla ennen kaikkea liiketoiminnan tehostamisen ja laajennetun, eri asiakastarpeisiin optimoidun tuoteportfolion ansiosta. Kylmästä keväästä huolimatta Raisioaqua teki vertailukautta paremman tuloksen parantuneen tuotanto- ja energiatehokkuuden ansiosta.

Käyttöpääomaa vapautui vertailukauteen nähden neljä miljoonaa euroa.

Liiketoimintakatsaus huhti-kesäkuulta

Naudanrehut

Maituri- ja Opti-rehujen myynnin volyymi pieneni vertailukaudesta, sillä Raisioagro ei lähtenyt mukaan yhä kiristyneeseen rehujen hintakilpailuun. Naudanrehujen myynnin pienenemiseen vaikuttivat myös lopettaneiden tilojen määrän kasvu viime vuodesta ja tuotannonvähentämisen sopimukset.

Benemilk-rehuilla on Suomessa suhteellisen vakiintunut asema, sillä noin kuusi prosenttia Suomen lypsylehmistä ruokitaan Benemilk-rehuilla. Vertailukaudesta Benemilk-rehujen myynti kuitenkin laski selvästi.

Naudanrehujen ja Melli-kivennäisten viennin arvo Venäjälle kasvoi merkittävästi, mutta on Raisioagro-yksikön liikevaihtoon verrattuna vielä vähäistä. Venäjä kehittää aktiivisesti omaa maidontuotantoaan, minkä myötä Raisioagron yhteistyö paikallisten meijereiden kanssa tilojen maidontuotannon kehittämiseksi on lisännyt suurten asiakastilojemme määrää. Raisioagron ruokinta-asiantuntemukselle ja sen mahdollistamalle konsultoivalle myynnille on Venäjällä kysyntää. Keväällä Raisioagro aloitti kivennäisten viennin myös Viroon.

Kalanrehut

Kylmän kevään takia kalanrehujen myyntikausi käynnistyi tavanomaista lähes kuukautta myöhemmin kotimaassa ja Venäjän vientimarkkinoilla. Katsauskaudella kalanrehujen vienti Luoteis-Venäjälle kasvoi, mutta kotimaan myynti jäi merkittävästi vertailukautta matalammaksi. Kalanrehujen sesonki jatkuu pitkälle syksyyn, mutta on riippuvainen veden lämpötilasta.

Raision tehdasalueelle Raisioon rakennettu kalanrehujen uusi tuotantolinja valmistui suunniteltua myöhemmin rakennusaikaisten viivästysten takia. Uudella tuotantolinjalla valmistettavien kalanrehujen ulkoinen laatu on parantunut merkittävästi. Lisäksi Raision tehdasalueella kesäkuussa käyttöön vihityn bioenergialaitoksen tuottamalla lämpöenergialla valmistettavien kalanrehujen hiilijalanjälki pieneni merkittävästi ja Raision tehdasalue muuttui hiilineutraaliksi.

Baltic Blend -Itämerirehun myynti oli vertailukauden tasolla, sillä yhä useampi kalankasvattaja tiedostaa niiden merkityksen omalle toiminnalleen ja koko elinkeinolle. Baltic Blend -kalanrehut mahdollistavat vastuullisen ja kestäväen kehityksen mukaisen kalankasvatuksen.

Baltic Blend -rehuilla kasvatettua Benella-kalaa on ollut myynnissä noin puolitoista vuotta. Viime talvena Benella-kalan jakelupeitto laajeni koko maahan Keskon otettua sen valikoimiinsa. Alkukesällä päättyneellä Benella-kalan myyntikaudella kalaa kasvatti 16 sopimustuottajaa. Uusi Benella-kalan myyntikausi alkaa syksyllä.

Muu liiketoiminta

Raisioagron tuotantopanosten myynti laski arvossa ja volyymissä merkittävästi. Yhtiön tavoitteena on saada myynnissä olevista tuotantopanoksista paremmin kannattavia muuttamalla tuotevalikoimaa ja toimintamalleja. Uutuuslajikkeet siemenissä ja värilliset käärintämuovit ovat hyviä esimerkkejä kannattavuuden paranemisesta tuotevalikoimaa uudistamalla. Matalakatteisten polttonesteiden ja lannoitteiden myynti jäi merkittävästi vertailukaudesta.

Katsauskaudella Raisio osti viljaa noin 40 prosenttia vertailukautta enemmän. Valtaosa ostetusta viljasta hankittiin Raision omaan käyttöön. Viljaa myös vietiin vertailukautta enemmän. Viljan vientiä haittaa Suomen hintojen ja maailmanmarkkinahintojen välinen historiallisen pieni ero, joka pienentää viennin kannattavuutta olennaisesti.

Taloudellinen katsaus tammi-kesäkuulta

Liikevaihto

Raisioagron liikevaihto oli 58,6 (64,8) miljoonaa euroa. Raisioagron liikevaihdosta Suomen osuus oli noin 80 prosenttia, Venäjän vajaat 15 prosenttia ja muiden markkinoiden yli 5 prosenttia.

Liiketulos

Tammi-kesäkuussa yksikön liiketulos oli 0,9 (1,4) miljoonaa euroa, mikä on 1,6 (2,2) prosenttia liikevaihdosta. Kalanrehujen paras myyntikausi kestää keväästä pitkälle syksyyn. Siitä johtuen vuoden toinen ja kolmas neljännes ovat Raisioagran kannattavuuden kehittymisen osalta merkittävimmät.

HENKILÖSTÖ JA JOHTO

Kesäkuun lopussa Raisio-konsernin palveluksessa työskenteli 1 409 (1 753) henkilöä. Henkilöstöstä 75 (80) prosenttia työskenteli yhtiön ulkomaantoiminnoissa. Brändit-yksikössä työskenteli katsauskauden lopussa 1 230 (1 578) henkilöä, Raisioagro-yksikössä 114 (113) ja palvelufunktioissa 65 (62) henkilöä. Katsauskauden luvut sisältävät myös kesätyöntekijät.

Raision makeisliiketoiminnasta vastannut johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen Sakari Kotka irtisanoutui 15.5.2017 ja jätti tehtävänsä välittömästi. Ison-Britannian ja Tšekin makeisliiketoiminnoista vastaavat paikalliset liiketoimintajohtajat raportoivat toistaiseksi suoraan konsernin väliaikaisena toimitusjohtajana toimivalle Jarmo Puputille.

Raisio Oyj:n toimitusjohtajaksi Pekka Kuusniemi

Raisio Oyj:n hallitus valitsi kesäkuussa yhtiön uudeksi toimitusjohtajaksi kauppatieteiden maisteri Pekka Kuusniemen. Kuusniemi aloittaa Raisio Oyj:n toimitusjohtajana marraskuun 2017 alussa. Hän siirtyy Raisioon Oras Groupin konsernihoitajan tehtävästä.

Pekka Kuusniemi tuo Raisioon vankan kokemuksensa kansainvälisen konsernin johtamisesta sekä kuluttajatuotteiden myynnistä ja markkinoinnista. Hänen tärkein tehtävänsä Raisiossa tulee olemaan konsernin strategian mukaisen kannattavan kasvun edistäminen Suomessa ja ulkomailla.

Tammikuussa 2017 alkaen väliaikaisena toimitusjohtajana toiminut Jarmo Puputti jatkaa tehtävässään siihen asti, kunnes Kuusniemi aloittaa toimitusjohtajana.

OSAKKEET JA OMISTAJAT

Raisio Oyj:n vaihto-osakkeita vaihdettiin NASDAQ Helsinki Oy:ssä tammi-kesäkuussa 20,1 (14,1) miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 71,0 (57,9) miljoonaa euroa ja keskimurssi 3,52 (4,12) euroa. Viimeinen kaupantekokurssi 30.6.2017 oli 3,64 euroa.

Kantaosakkeita vaihdettiin tammi-kesäkuussa 0,5 (0,6) miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 1,9 (2,3) miljoonaa euroa ja keskimurssi 3,55 (4,08) euroa. Viimeinen kaupantekokurssi 30.6.2017 oli 3,59 euroa.

Yhtiöllä oli 30.6.2017 yhteensä 39 622 (31.12.2016: 39 332) rekisteröityä osakasta. Ulkomaalaisten omistuksessa koko osakekannasta oli 18,0 (31.12.2016: 15,3) prosenttia.

Raisio Oyj:n osakkeiden markkina-arvo oli kesäkuun lopussa 599,5 (31.12.2016: 598,7) miljoonaa euroa ja ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 571,0 (31.12.2016: 571,3) miljoonaa euroa.

Katsauskauden aikana on 12 490 kappaletta kantaosakkeita muunnettu vaihto-osakkeiksi.

Yhtiön liikkeeseen laskemien vaihto-osakkeiden määrä oli katsauskauden lopussa 132 478 429 kappaletta ja kantaosakkeiden määrä 32 670 601 kappaletta. Osakekanta tuotti 785 890 449 ääntä.

Katsauskauden aikana on luovutettu 5 643 kappaletta vaihto-osakkeita hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille osana heille tehtäviensä hoitamisesta suoritettavaa palkkiota yhtiökokouksen 2017 tekemän päätöksen perusteella.

Huhtikuussa 2017 Raisio Oyj:lle on siirtynyt arvo-osuusjärjestelmän erityistililtä 166 400 kappaletta vaihto-osakkeita, jotka oli varattu ja tarkoitettu sulautumisvastikkeen suorittamiseen Raision Margariini Oy:n osakkeenomistajille. Oikeus sulautumisvastikkeen saamiseen on vanhentunut syyskuussa 2000.

Raisio Oyj:n hallussa oli katsauskauden päättyessä 7 622 919 vaihto-osaketta ja 212 696 kantaosaketta, jotka on hankittu vuosina 2005 - 2012 yhtiökokoukselta saatujen valtuuksien nojalla tai saatu tytäryhteisön sulautumisessa elokuussa 2014 tai ovat siirtyneet yhtiölle, koska oikeus sulautumisvastikkeeseen on vanhentunut. Raisio Oyj:n hallussa olevien vaihto-osakkeiden määrä on 5,8 prosenttia vaihto-osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä ja kantaosakkeiden vastaavasti 0,7 prosenttia; yhteensä näiden omistus vastaa 4,7 prosenttia koko osakekannasta ja 1,5 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Muilla konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole Raisio Oyj:n osakkeita. Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen.

Raisio Oyj:llä ja sen tytäryhteisöillä ei ole eikä katsauskauden aikana ole ollut pantiksi otettuja omia osakkeita.

Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö s.r. omistaa 150 510 kappaletta kantaosakkeita, mikä on 0,46 prosenttia kantaosakkeista ja niiden tuottamista äänistä ja vastaavasti 0,09 prosenttia koko osakekannasta ja 0,38 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Hallituksella on valtuus päättää enintään 5 000 000 vaihto- ja 1 250 000 kantaosakkeen hankkimisesta yhtiölle ja/tai pantiksi ottamisesta. Valtuutus on voimassa 30.4.2018 asti. Samoin hallituksella on valtuus päättää osakeanneista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia vaihto-osakkeita enintään 14 000 000 kappaletta ja kanta-osakkeita enintään 1 460 000 kappaletta sekä antamalla yhteensä enintään 20 000 000 uutta vaihto-osaketta. Osakeantivaltuutus on voimassa enintään 23.3.2022 asti. Valtuutuksia ei toistaiseksi ole käytetty ja niiden molempien yksityiskohdat käyvät ilmi 13.2.2017 annetusta pörssitiedotteesta.

Yhtiökokouksen vuonna 2016 myöntämät omien osakkeiden hankkimisvaltuutus ja osakeantivaltuutus ovat lakanneet 23.3.2017.

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

Raisio Oyj:n 23.3.2017 pidetty yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2016 ja myönsi hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille sekä toimitusjohtajalle vastuuvapauden.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti 0,17 euron osingon maksamisesta jokaiselta kanta- ja vaihto-osakkeelta ja tämä osinko maksettiin osakkeenomistajille 3.4.2017.

Hallituksen jäsenmääräksi vahvistettiin kuusi ja hallituksen jäseniksi valittiin Erkki Haavisto, Ilkka Mäkelä, Leena Niemistö, Matti Perkonoja, Michael Ramm-Schmidt ja Ann-Christine Sundell yhtiökokouksesta alkaneeksi toimikaudeksi. Järjestäytymiskokouksessaan hallitus valitsi puheenjohtajakseen Perkonojan ja varapuheenjohtajakseen Ramm-Schmidtin.

Yhtiökokouksen päätöksistä on julkaistu pörssitiedote 23.3.2017, minkä lisäksi päätöksiä on selostettu jakson tammikuu-maaliskuu osavuosisikatsauksessa.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Euroalueen talouden arvioidaan kasvavan kohtuullisesti vuonna 2017. Kasvu perustuu yksityisen kulutuksen ohella investointien elpymiseen, mitä tukevat matala korkotaso sekä kevään aikana tapahtunut poliittisen epävarmuuden väheneminen. Uhka protektionismin viriämisestä ei kuitenkaan ole poistunut.

Ison-Britannian kansanäänestyksen seurauksena maa tulee eroamaan Euroopan unionista (Brexit). Eron kaikki yksityiskohdat ovat avoimia ja päätöksestä johtuvan epävarmuuden arvioidaan heikentävän Ison-Britannian talouden kasvunäkymiä sekä aiheuttavan edelleen voimakasta vaihtelua punnan ulkoisessa arvossa.

Suomen talous on kasvanut odotettua vahvemmin alkuvuonna. Kehitys nojaa yksityiseen kulutukseen, jota tukevat elpyvä vienti ja matala korkotaso, mutta rasittaa nouseva inflaatio. Työttömyysasteen arvioidaan laskevan.

Liiketoimintaympäristön Venäjällä ja Ukrainassa arvioidaan pysyvän haastavana.

Valuuttakurssien muutokset vaikuttavat merkittävästi Raision liikevaihtoon ja -tulokseen suoraan ja välillisesti. Punnan arvon vaihtelu kansanäänestyksen tuloksen luoman epävarmuuden seurauksena heijastuu Raision liikevaihtoon ja -tulokseen, sillä huomattava osa niistä kertyy Isosta-Britanniasta. Venäjän ruplan ulkoisen arvon vaihtelu vaikuttaa niin rehujen kuin hiutale-tuotteiden vientiin ja saattaa vaikuttaa myös tuotantolaitosten käyttöasteeseen Suomessa.

Maatalouspohjaisten raaka-aineiden saatavuus ja hinta ovat Raision liiketoiminnoille merkittävä haaste. Ilmaston lämpeneminen ja siitä seuraavat sään ääri-ilmiöt vaikuttavat nopeasti näiden hyödykkeiden sato-odotuksiin, tarjontaan, kysyntään ja hintaan. Muutokset myös muiden keskeisten raaka-aineiden tarjonnassa, kysynnässä ja hinnassa ovat mahdollisia. Riskienhallinnan merkitys sekä arvon että volyymin suhteen on liiketoiminnan kannattavuuden näkökulmasta olennaisen tärkeää.

Raisio arvioi päivittäistavaramarkkinoiden pysyvän edelleen varsin vakaina verrattuna muihin toimialoihin. Vähittäiskaupan muutos ja kiristynyt kilpailu ovat haaste myös elintarviketeollisuudelle niin myyntihintojen kuin -ehtojen kautta kaikilla Raision päämarkkina-alueilla.

Kotimaisen maa- ja kotieläintalouden kannattavuus- ja likviditeettiongelmat heikentävät alan ostovoimaa ja luovat painetta Raisioagron kannattavuudelle. Euroopan unionin Ukrainan ja Krimin kriisin johdosta vuonna 2014 asettamat pakotteet ja Venäjän asettamat vastapakotteet, erityisesti meijerituotteiden tuontikielto, vaikeuttavat jatkuessaan suoraan ja välillisesti Raisioagron liiketoimintaan. Raisioaqualle kalanrehuviennin häiriöttömyys on tärkeää.

Varautuminen ja sopeutuminen Brexiin on Raision liiketoimintojen keskeinen haaste niin vuonna 2017 kuin sen jälkeenkin. Onnistuminen Ison-Britannian makeisliiketoiminnan tuotannollisten ja kaupallisten haasteiden ratkaisemisessa on tärkeää Raision kannattavuuden säilyttämiseksi ja parantamiseksi.

Liiketoimintansa kasvun ja kannattavuuden varmistamiseksi Raisio saattaa toteuttaa yritysjärjestelyjä, jotka samoin kuin rationalisointihankkeet saattavat aiheuttaa merkittäviä kertaluontoisia kuluja.

TARKENNETTU NÄKYMÄ VUODELLE 2017

Raisio tarkensi vuoden 2017 näkymänsä 21.7.2017 annetulla pörssitiedotteella. Yhtiö ennakoii koko vuoden 2017 vertailukelpoisen liike tuloksensa olevan noin 45 miljoonaa euroa. Näkymien tarkentuminen johtui Ison-Britannian makeisliiketoiminnan tuotannollisten ja kaupallisten haasteiden pitkittymisestä, arvioitua heikommasta kannattavuudesta sekä punnan heikentymisestä suhteessa euroon. Valuuttakursseilla on jatkossakin merkittävä vaikutus Raision liikevaihtoon ja -tulokseen.

Raisio jatkaa uudistetun strategiansa mukaisesti investointeja brändeihin, tuotekonsepteihin, myyntiin ja markkinointiin, toimintansa tehostamiseen ja laajenemiseen uusille markkina-alueille Euroopassa. Näin luodaan pohjaa tulevien vuosien kasvulle ja menestykselle.

Raision koko vuoden 2017 näkymä helmikuussa 2017:

Vuonna 2017 Raisio tulee toteuttamaan investointeja brändeihin, tuotekonsepteihin, myyntiin ja markkinointiin sekä toimintansa tehostamiseen. Näin luodaan pohjaa tulevien vuosien kasvulle ja menestykselle. Raisio ennakoii vuoden 2017 vertailukelpoisen liike tuloksensa jäävän hieman vuoden 2016 vertailukelpoista liike tulosta matalammaksi. Valuuttakursseilla on jatkossakin merkittävä vaikutus Raision liikevaihtoon ja -tulokseen.

Raisiossa 9.8.2017

RAISIO OYJ

Hallitus

Lisätietoja:

toimitusjohtaja Jarmo Puputti, p. 050 352 8740
talousjohtaja Antti Elevuori, p. 040 560 4148
viestintä- ja IR-päällikkö Heidi Hirvonen, p. 050 567 3060

Toimitusjohtajan englanninkielinen video julkaistaan Raision nettisivuilla osoitteessa www.raisio.com.

Raisio julkistaa tammi-syyskuun osavuositarkastuksen 8.11.2017.

Puolivuositarkastusta ei ole tilintarkastettu.

Tämä tiedote sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä Raision ylimmän johdon tiedossa oleviin oletuksiin, suunnitelmiin ja päätöksiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi. Tämän vuoksi toteuma voi erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisältyneistä oletuksista ja suunnitelmista johtuen mm. ennakoimattomista muutoksista markkinoilla, kilpailuolosuhteissa, globaalissa taloudessa sekä laeissa ja säädöksissä.

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄ JA LIITETIEDOT
KONSERNIN TULOSLASKELMA (M€)

	4-6/ 2017	4-6/ 2016	1-6/ 2017	1-6/ 2016	2016
Liikevaihto	144,0	124,1	236,5	238,1	436,3
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-89,1	-108,2	-156,9	-191,6	-337,6
Bruttokate	55,0	15,8	79,6	46,5	98,7
Liiketoiminnan tuotot ja -kulut, netto	-42,5	-22,0	-57,6	-43,0	-69,7
Liiketulos	12,4	-6,2	22,0	3,5	28,9
Rahoitustuotot	0,1	0,4	1,0	0,9	1,8
Rahoituskulut	-0,7	-1,3	-1,6	-2,8	-4,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	11,8	-7,1	21,4	1,7	26,8
Tuloverot	-7,8	-1,4	-9,6	-2,7	-7,8
TILIKAUDEN TULOS	4,0	-8,4	11,8	-1,0	19,0
Jakautuminen:					
Emoyrityksen omistajille	4,0	-8,4	11,8	-1,0	19,0
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos (€)					
Laimentamaton osakekohtainen tulos	0,03	-0,05	0,07	-0,01	0,12
Laimennettu osakekohtainen tulos	0,03	-0,05	0,07	-0,01	0,12

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA (M€)

	4-6/ 2017	4-6/ 2016	1-6/ 2017	1-6/ 2016	2016
Tilikauden tulos	4,0	-8,4	11,8	-1,0	19,0
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen					
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,0	0,0	-0,1	0,1	-0,2
Rahavirran suojaus	1,5	-0,1	0,9	-0,6	-3,7
Muuntoerot	-4,3	-6,6	-4,0	-21,0	-27,2
Tilikauden laaja tulos	1,2	-15,1	8,5	-22,5	-12,2
Laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyrityksen omistajille	1,2	-15,1	8,5	-22,5	-12,2
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

KONSERNIN TASE (M€)

	30.6.2017	30.6.2016	31.12.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	61,4	63,1	62,0
Liikearvo	121,7	159,4	154,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	81,0	85,0	78,7
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	0,7	0,7	0,7
Myytavissä olevat rahoitusvarat	2,2	2,8	2,3
Laskennalliset verosaamiset	4,7	6,4	5,4
Pitkäaikaiset varat yhteensä	271,7	317,3	303,3
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	52,1	50,6	52,1
Myynti- ja muut saamiset	54,5	62,8	51,0
Käypään arvoon tulostaikaisesti kirjattavat rahoitusvarat	6,9	41,2	37,7
Rahat ja pankkisaamiset	47,1	12,2	25,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä	160,7	166,8	166,7
Myytävänä olevat pitkäaikaiset varat	0,0	9,6	0,0
Varat	432,4	493,7	470,0
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	27,8	27,8	27,8
Omat osakkeet	-19,8	-19,9	-19,8
Muu emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	286,9	294,6	305,2
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	294,8	302,5	313,2
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0	0,0
Oma pääoma yhteensä	294,8	302,5	313,2
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	8,5	9,3	8,2
Varaukset	0,2	0,1	0,2
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	34,4	57,3	45,8
Johdannaissopimukset	0,0	0,0	0,0
Muut pitkäaikaiset velat	0,0	0,0	0,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	43,1	66,7	54,3
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	68,1	67,4	55,8
Varaukset	2,1	2,1	2,4
Johdannaissopimukset	1,3	1,8	1,6
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	23,0	47,0	42,8
Lyhytaikaiset velat yhteensä	94,4	118,3	102,6
Myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	0,0	6,2	0,0
Velat yhteensä	137,5	191,2	156,8
Oma pääoma ja velat	432,4	493,7	470,0

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA (M€)

	Osa- ke- pää- oma	Yli- kurs- si- ra- hasto	Vara- ra- hasto	Sijoi- tetun vapaan oman pää- oman rahasto	Muut ra- has- tot	Omat osak- keet	Muun- to- erot	Kerty- neet voitto- varat	Yht.	Mää- räys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pää- oma yht.
Oma pääoma 31.12.2015	27,8	2,9	88,6	8,8	2,0	-20,4	14,2	226,2	350,0	0,0	350,0
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-1,0	-1,0	-	-1,0
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)											
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-	-	-	-	0,1	-	-	-	0,1	-	0,1
Rahavirran suojaus	-	-	-	-	-0,6	-	-	-	-0,6	-	-0,6
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	-21,0	-	-21,0	-	-21,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5	0,0	-21,0	-1,0	-22,5	0,0	-22,5
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osingot	-	-	-	-	-	-	-	-25,1	-25,1	-	-25,1
Siirto voittovaroista muihin rahastoihin	-	-	-	0,1	-	-	-	-0,1	0,0	-	0,0
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	0,6	-	-0,4	0,2	-	0,2
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,6	0,0	-25,6	-25,0	0,0	-25,0
Oma pääoma 30.6.2016	27,8	2,9	88,6	8,9	1,5	-19,9	-6,8	199,6	302,5	0,0	302,5
Oma pääoma 31.12.2016	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,9	-19,8	-13,1	219,9	313,2	0,0	313,2
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	11,8	11,8	-	11,8
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)											
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-	-	-	-	-0,1	-	-	-	-0,1	-	-0,1
Rahavirran suojaus	-	-	-	-	0,9	-	-	-	0,9	-	0,9
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	-4,0	-	-4,0	-	-4,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	-4,0	11,8	8,5	0,0	8,5
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osingot	-	-	-	-	-	-	-	-26,8	-26,8	-	-26,8
Siirto voittovaroista muihin rahastoihin	-	-	-	0,1	-	-	-	-0,1	0,0	-	0,0
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	0,0	-	-0,1	-0,1	-	-0,1
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-27,0	-26,9	0,0	-26,9
Oma pääoma 30.6.2017	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,2	-19,8	-17,1	204,7	294,8	0,0	294,8

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (M€)

	30.6.2017	30.6.2016	2016
Tulos ennen veroja	21,4	1,7	26,8
Oikaisut	35,0	25,9	31,8
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	56,5	27,6	58,6
Myynti- ja muiden saamisten muutos	-2,4	-1,9	3,6
Vaihto-omaisuuden muutos	-0,3	6,3	15,1
Osto- ja muiden velkojen muutos	6,4	-12,4	-20,2
Käyttöpääoman muutos yhteensä	3,7	-8,0	-1,6
Rahoituserät ja verot	-3,9	-5,6	-9,4
Liiketoiminnan rahavirta	56,3	14,0	47,6
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-9,3	-8,5	-17,3
Tytäryritysten myynti	0,0	0,0	2,2
Käyttöomaisuuden myynti	0,0	0,2	0,2
Arvopaperien myynti	0,0	0,0	0,4
Investointien rahavirta	-9,2	-8,3	-14,4
Rahoituserät ja verot	0,0	0,0	-3,7
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-30,4	-2,0	-8,6
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,0	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille maksetut osingot	-26,6	-25,0	-25,0
Rahoituksen rahavirta	-57,0	-27,0	-37,2
Rahavarojen muutos	-10,0	-21,3	-4,0
Rahavarat kauden alussa	61,9	67,9	67,9
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,3	-2,0	-2,0
Rahavarojen käyvän arvon muutosten vaikutus	-0,1	0,1	0,0
Rahavarat kauden lopussa	52,1	44,6	61,9

PUOLIVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

Tämä puolivuositarkastus on laadittu pääosin IAS 34 'Osavuositarkastukset' -standardin mukaisesti noudattaen samoja laadintaperiaatteita ja laskentamenetelmiä kuin vuoden 2016 tilinpäätöksessä lukuun ottamatta 1.1.2017 käyttöön otettuja EU:n hyväksymiä uusia ja uudistettuja IFRS-standardeja. Standardimuutoksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää, että johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat arvioista.

Puolivuositarkastus esitetään miljoonina euroina.

IFRS 15, *Myyntituotot asiakassopimuksista - Clarifications to IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers*, astuu voimaan 1.1.2018. Uusi standardi korvaa nykyiset IAS 11 ja IAS 18 -tuloutusstandardit sekä niihin liittyvät tulkinnat. IFRS 15 standardin vaikutuksia Raisio-konsernissa on selvitetty vuosien 2016 ja 2017 aikana. Raisio-konsernin myynti asiakkaille on tavaroiden myyntiä eikä siihen liity merkittävässä määrin palveluita. Raisio-konsernin asiakassopimukset ovat pääasiassa tuloutettavissa, kun suoritevelvoite täyttyy ja asiakkaille siirtyy hyöty ja riski tavarasta. Valmistumisasteen mukaisesti tuloutettavia sopimuksia Raisio-konsernissa ei ole. Konsernin tuloslaskelmaan, taseeseen tai kassavirtaan ei ole tulossa merkittäviä muutoksia IFRS 15 standardin myötä. Yksittäisiä asiakassopimuksia tullaan tarvittaessa täydentämään ja tarkentamaan vuoden 2017 aikana. Konsernitaseesta ohjeistusta alennusten kirjaamisen osalta on tarkennettu vuoden 2017 alusta alkaen.

Prosesseissa ja järjestelmissä havaitut muutostarpeet on toteutettu toiminnan ohjausjärjestelmään huhtikuun alusta alkaen. IFRS 15 standardin edellyttämät liitetiedot tulevat lisäämään tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettäviä tietoja. Uudistetun IFRS-standardin mukaisten liitetietojen tarkastelu jatkuu. Raisio Oyj aikoo ottaa standardin käyttöön täysin takautuvasti vaadittuna soveltamispäivänä.

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Raportoitavat segmentit ovat Brändit ja Raisioagro. Brändit-segmenttiin kuuluvat Benecol, Terveelliset elintarvikkeet, Makeiset ja Benemilk. Raisioagro-segmenttiin kuuluvat naudan- ja kalanrehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä viljakauppa.

LIKEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN (M€)

	4-6/2017	4-6/2016	1-6/2017	1-6/2016	2016
Brändit	112,7	88,2	184,9	178,4	320,1
Raisioagro	34,3	37,7	58,6	64,8	126,6
Muut toiminnot	0,2	0,2	0,4	0,4	0,8
Toimialaryhmien välinen myynti	-3,2	-2,0	-7,4	-5,5	-11,2
Liikevaihto yhteensä	144,0	124,1	236,5	238,1	436,3

LIIKETULOS SEGMENTEITTÄIN (M€)

	4-6/2017	4-6/2016	1-6/2017	1-6/2016	2016
Brändit	11,8	-5,4	23,8	5,9	30,2
Raisioagro	1,3	1,4	0,9	1,4	3,7
Muut toiminnot	-0,6	-2,2	-2,6	-3,9	-4,9
Liiketulos yhteensä	12,4	-6,2	22,0	3,5	28,9

NETTOVARALLISUUS SEGMENTEITTÄIN (M€)

	30.6.2017	30.6.2016	31.12.2016
Brändit	262,6	316,6	303,4
Raisioagro	29,3	32,8	25,7
Muut toiminnot ja kohdistamattomat erät	2,9	-46,8	-15,9
Nettovarallisuus yhteensä	294,8	302,5	313,2

INVESTOINNIT SEGMENTEITTÄIN (M€)

	4-6/2017	4-6/2016	1-6/2017	1-6/2016	2016
Brändit	1,6	2,4	2,4	4,7	8,9
Raisioagro	1,4	0,8	2,2	1,2	1,9
Muut toiminnot	1,4	1,1	3,6	2,3	7,5
Investoinnit yhteensä	4,4	4,3	8,3	8,3	18,3

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN (M€)

	4-6/2017	4-6/2016	1-6/2017	1-6/2016	2016
Suomi	39,0	43,8	73,5	80,4	156,9
Iso-Britannia	68,3	42,5	96,8	85,8	141,5
Muu Eurooppa	33,4	34,8	60,7	65,8	125,6
Muu maailma	3,4	3,0	5,6	6,1	12,2
Yhteensä	144,0	124,1	236,5	238,1	436,3

HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Kaudella 1.1. – 30.6.2017 ja vuonna 2016 ei ollut hankittuja liiketoimintoja.

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET (M€)

	30.6.2017	30.6.2016	31.12.2016
Hankintameno tilikauden alussa	362,0	400,5	400,5
Muuntoerot	-0,2	-9,3	-11,0
Lisäykset	6,7	6,7	15,2
Vähennykset	-0,2	-0,2	-33,0
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	-9,7
Hankintameno tilikauden lopussa	368,3	397,7	362,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden alussa	283,3	301,7	301,7
Muuntoerot	-0,4	-5,9	-6,3
Vähennykset ja siirrot	-0,1	-0,1	-32,9
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	4,5	17,0	20,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden lopussa	287,3	312,7	283,3
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	81,0	85,0	78,7

VARAUKSET (M€)

	30.6.2017	30.6.2016	31.12.2016
Tilikauden alussa	2,5	2,1	2,1
Varausten lisäykset	0,1	0,0	0,5
Käytetyt varaukset	-0,3	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	2,2	2,1	2,6

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA (M€)

	30.6.2017	30.6.2016	31.12.2016
Myynti osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,0	0,0	0,0
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	-0,1	0,1	0,1
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,2	0,1	0,4
Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,3	0,2	1,6
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,0	0,0	0,0
Saamiset johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,0	0,0	0,0
Velat johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,1	0,0	0,2

VASTUUSITOUMUKSET (M€)

	30.6.2017	30.6.2016	31.12.2016
Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut			
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset			
Vähimmäisvuokravastuut	1,1	7,6	1,5
Muut vastuut	3,0	1,4	1,9
Sitoutuminen investointimaksuihin	1,7	9,1	5,9

JOHDANNAISSOPIMUKSET (M€)

	30.6.2017	30.6.2016	31.12.2016
Johdannaissopimusten nimellisarvot			
Valuuttatermiinit	164,3	317,7	190,3
Koronvaihtosopimukset	0,0	0,0	0,0

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Taulukossa esitetään kunkin erän kirjanpitoarvot ja käyvät arvot. Kirjanpitoarvot vastaavat konsernitaseen arvoja. Alla on esitetty konsernin käyttämät käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitus-instrumenteista.

	Kirjanpito- arvo 30.6.2017	Käypä arvo 30.6.2017	Kirjanpito- arvo 31.12.2016	Käypä arvo 31.12.2016
Rahoitusvarat				
Myytavissä olevat rahoitusvarat*)	2,2	2,2	2,3	2,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	48,0	48,0	45,3	45,3
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat sijoitukset*)	5,0	5,0	36,0	36,0
Rahavarat	47,1	47,1	25,9	25,9
Johdannaiset*)	1,9	1,9	1,7	1,7
Rahoitusvelat				
Pankkilainat	57,3	58,3	88,5	90,0
Rahoitusleasingvelat	0,2	0,2	0,2	0,2
Ostovelat ja muut velat	43,7	43,7	39,9	39,9
Johdannaiset*)	1,3	1,3	1,6	1,6

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista

Käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista *) kaikki muut kuuluvat tasolle 2 paitsi myytävissä olevat rahoitusvarat. Tasolle 2 kuuluvien erien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla käyttäen markkinahinnoittelun palveluntuottajan antamia arvostuksia. Myytävissä olevat rahoitusvarat kuuluvat tasolle 3, koska niiden käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon.

TULOS VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN (M€)

	4-6/ 2017	1-3/ 2017	10-12/ 2016	7-9/ 2016	4-6/ 2016	1-3/ 2016
Liikevaihto segmentteittäin						
Brändit	112,7	72,2	73,3	68,4	88,2	90,2
Raisioagro	34,3	24,3	24,7	37,1	37,7	27,1
Muut toiminnot	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Toimialaryhmien väliset	-3,2	-4,3	-2,8	-2,8	-2,0	-3,5
Liikevaihto yhteensä	144,0	92,5	95,4	102,8	124,1	114,0
Liiketulos segmentteittäin						
Brändit	11,8	12,0	13,7	10,5	-5,4	11,4
Raisioagro	1,3	-0,3	0,0	2,3	1,4	0,0
Muut toiminnot	-0,6	-2,0	-2,2	1,1	-2,2	-1,7
Liiketulos yhteensä	12,4	9,6	11,5	13,9	-6,2	9,7
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-0,6	0,0	0,2	-0,5	-0,9	-0,9
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	11,8	9,6	11,7	13,4	-7,1	8,7
Tuloverot	-7,8	-1,8	-2,8	-2,3	-1,4	-1,3
Konsernin tulos	4,0	7,8	8,9	11,1	-8,4	7,4

TUNNUSLUKUJA

	30.6.2017	30.6.2016	31.12.2016
Liikevaihto, M€	236,5	238,1	436,3
Liikevaihdon muutos, %	-0,6	-9,8	-16,3
Käyttökate, M€	56,7	26,6	56,3
Poistot ja arvonalennukset, M€	34,7	23,1	27,4
Liiketulos, M€	22,0	3,5	28,9
% liikevaihdosta	9,3	1,5	6,6
Tulos ennen veroja, M€	21,4	1,7	26,8
% liikevaihdosta	9,1	0,7	6,1
Oman pääoman tuotto, %	7,8	-0,6	5,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,4	1,1	6,6
Korolliset rahoitusvelat kauden lopussa, M€	57,4	104,3	88,6
Korollinen nettorahoitusvelka kauden lopussa, M€	5,3	59,6	26,7
Omavaraisuusaste, %	68,3	61,4	66,8
Nettovelkaantumisaste, %	1,8	19,7	8,5
Bruttoinvestoinnit, M€	8,3	8,3	18,3
% liikevaihdosta	3,5	3,5	4,2
Tutkimus- ja tuotekehityskulut, M€	1,6	2,5	3,6
% liikevaihdosta	0,7	1,0	0,8
Henkilöstö keskimäärin	1 412	1 765	1 582
Tulos per osake, €	0,07	-0,01	0,12
Liiketoiminnan rahavirta per osake, €	0,36	0,09	0,30
Oma pääoma per osake, €	1,87	1,92	1,99
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä kauden aikana, 1 000 kpl			
Vaihto-osakkeet	124 944	124 803	124 898
Kantaosakkeet	32 469	32 494	32 486
Yhteensä	157 413	157 297	157 384
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1 000 kpl			
Vaihto-osakkeet	124 856	124 984	125 004
Kantaosakkeet	32 458	32 485	32 470
Yhteensä	157 313	157 469	157 474
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, M€			
Vaihto-osakkeet	454,5	483,7	446,3
Kantaosakkeet	116,5	125,1	125,0
Yhteensä	571,0	608,8	571,3
Osakkeen kurssi kauden lopussa			
Vaihto-osakkeet	3,64	3,87	3,57
Kantaosakkeet	3,59	3,85	3,85

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto, % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja – tuloverot}}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja + rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$
Korolliset nettorahoitusvelat	Korolliset rahoitusvelat – rahavarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat likvidit rahoitusvarat
Nettovelkaantumisaste, %	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Tulos per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Vertailukelpoinen tulos per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Liiketoiminnan rahavirta per osake	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osakekannan markkina-arvo	Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi x osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita
Vertailukelpoinen liikevaihto	Liikevaihto +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liiketulos	Liiketulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liiketulos, %	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liiketulos}}{\text{Vertailukelpoinen liikevaihto}}$
Käyttökate (EBITDA)	Liiketulos + poistot ja arvonalennukset
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Liiketulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät + poistot ja arvonalennukset